

СВИРИДЕНКО ІРИНА МИКОЛАЇВНА,

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри германської філології та зарубіжної літератури,
Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Iryna Svyrydenko,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of German Philology and Foreign Literature,
Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, Ukraine

E-mail: sviridenkoin@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9186-4001>

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ

A Розглядаються методичні підходи до формування вмінь писемного мовлення старшокласників на уроках іноземної мови з використанням соціокультурної зорової наочності. Акцент робиться на розвитку дискурсивної та соціокультурної компетентностей учнів через поетапне навчання письму, інтеграцію рекламних текстів і візуальних матеріалів.

Запропонована система вправ сприяє розвитку навичок аналізу, аргументації, структуруванню тексту, редагуванню та критичному мисленню, підвищує мотивацію та пізнавальну активність.

Розглянуто практичні приклади застосування вправ у старшій школі відповідно до вимог НУШ та компетентнісного підходу.

Ключові слова: писемне мовлення; дискурсивна компетентність; соціокультурна компетентність; іноземна мова; рекламні тексти; поетапне навчання письму; критичне мислення; структура тексту; навчальна мотивація

DEVELOPMENT OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS' WRITING SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING THROUGH SOCIOCULTURAL VISUAL AIDS

S The article addresses methodological approaches to the development of writing skills among upper secondary school students during foreign language lessons, emphasizing the use of sociocultural visual aids. The study highlights the importance of sequentially teaching writing to enhance students' discursive and sociocultural competencies. Integrating authentic visual materials, including advertising texts, facilitates the development of analytical, argumentative, and text-structuring skills, as well as editing and critical thinking abilities. The proposed system of exercises encourages active student engagement, improves learning motivation, and supports the development of both written and oral communication in a foreign language. Emphasis is placed on creating a comprehensive framework for writing instruction that aligns with the principles of the New Ukrainian School (NUS) and the competency-based approach. Practical examples demonstrate the application of exercises aimed at selecting and analyzing relevant information, identifying keywords, and formulating main ideas in written communication. The study also underscores the role of sociocultural visual aids in familiarizing students with cultural contexts, enhancing intercultural understanding, and fostering media literacy and critical evaluation skills. By combining visual materials with structured writing tasks, educators can provide a rich learning environment that strengthens students' linguistic, cognitive, and sociocultural competencies. The results indicate that the integrated use of sociocultural visual aids in foreign language instruction contributes significantly to the holistic development of students, preparing them to participate effectively in intercultural communication and navigate the contemporary information society.

Keywords: writing skills; discursive competence; sociocultural competence; visual aids; advertising texts; sequential writing instruction; critical thinking; text structuring; learning motivation

Вступ. Процеси глобалізації, інтенсивний розвиток науки й техніки, а також становлення України як незалежної європейської держави й розширення її політичних і ділових зв'язків з іншими країнами зумовлюють підвищення вимог до рівня іншомовної підготовки молодого покоління. У сучасній методиці викладання іноземних мов іншомовна мовленнєва компетентність розглядається насамперед як важливий чинник соціалізації особистості, тоді як письмо й писемне мовлення виступають ефективним засобом міжкультурної комунікації.

Актуальність проблеми. Формування вмінь писемного мовлення та розвиток писемної мовленнєвої комунікації є однією з пріоритетних цілей навчання іноземної мови, що відповідає сучасним освітнім стандартам і комунікативно-діяльнісному підходу. Водночас актуалізується потреба в розробленні та впровадженні ефективної методики навчання писемного мовлення, яка б ураховувала не лише дидактичні та психолого-педагогічні чинники, а й потенціал сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і цифрових освітніх ресурсів.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Проблему навчання писемного мовлення досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці, у працях яких висвітлюються питання формування писемних умінь як у процесі навчання рідної, так і іноземної мов. До кола таких дослідників належать учені-лінгвісти Д. Аткинсон (D. Atkinson), В. Еванс (V. Evans), А. Херінг (A. Hering), Кр. Сейферт (Ch. Seiffert), Б. Сассер (B. Susser), К. Топінг (K. Topping), А. Ярроу (A. Yarrow). У наукових дослідженнях було висвітлено низку аспектів навчання писемного мовлення, зокрема інтерактивні підходи до його формування Г. Кривчикова. Окрему увагу приділено проблемі навчання учнів старшої школи англійській мові з використанням автентичних матеріалів О. Михайлова [8], а також використанню проектних технологій для розвитку писемних умінь С. Сторожук [11].

Зарубіжні дослідники S. Arkoudis, L. Tran [14] розглядають писемне мовлення як особливу форму мисленнєвої діяльності, що відіграє визначальну роль в академічній успішності учнів. За спостереженнями J. Richards [15], оволодіння навичками письма як рідною, так і іноземною мовами належить до найскладніших навчальних завдань, повне опанування яких досягається лише незначною частиною здобувачів освіти. Водночас писемне мовлення трактується як специфічний код мовленнєвої діяльності, що передбачає кодування інформації з урахуванням графічної форми її репрезентації [7, с. 206], а також як продуктивний процес у межах якого відбір і впорядкування ідей і фактичного матеріалу здійснюються на підготовчому етапі створення тексту. Чинна шкільна програма з іноземних мов акцентує, що письмо виступає не лише самостійною метою навчання, а й важливим засобом формування іншомовної комунікативної компетентності.

Одним із пріоритетних завдань Нової української школи (НУШ) є виховання цілісної особистості, всебічно розвиненої та здатної до критичного мислення, яка вміє логічно обґрунтовувати свою позицію, висловлювати думки усно та письмово і, звісно ж, володіє щонайменше однією чи декількома іноземними мовами [4].

Донедавна письмо в навчанні іноземної мови переважно використовувалося як допоміжний засіб опрацювання та розуміння мовного матеріалу, а також як інструмент заучування, практичного застосування й закріплення лексичних і граматичних явищ. Такий підхід зумовив другорядний статус навчання писемної комунікації в шкільному курсі іноземної мови, внаслідок чого їй відводилося значно менше навчального часу порівняно з читанням, аудіюванням і говорінням. Водночас писемне мовлення відіграє важливу роль у формуванні іншомовної комунікативної компетентності, оскільки сприяє розвитку рецептивних і продуктивних видів мовленнєвої діяльності та забезпечує умови для здійснення учнями індивідуальної мовленнєвої діяльності. У практиці шкільного навчання письмо нерідко використовується як засіб контролю та самоконтролю рівня сформованості мовних і мовленнєвих умінь учнів.

Навчальна функція письма є важливою та відіграє значну роль у процесі навчання іноземної мови, однак, за висновками

вітчизняних і зарубіжних дослідників, вона не є єдиною. У працях з методики викладання іноземних мов письмо розглядається не лише як засіб засвоєння й закріплення мовного матеріалу, а й як форма реалізації іншомовної комунікації, що передбачає залучення соціокультурного компонента. Більшість науковців наголошують на тому, що будь-яка робота з письмовим текстом потребує від учнів наявності щонайменше базових знань культури мислення, мовленнєвої поведінки та норм етикету країни, мова якої вивчається, а також елементарних відомостей у галузі лінгвокраїнознавства. Зазначені знання формуються поступово впродовж усього процесу навчання іноземної мови та сприяють розвитку соціокультурної компетентності, яка в сучасних науково-методичних підходах визначається як одна зі складників іншомовної комунікативної компетентності.

Розвиток соціокультурної компетентності учнів є одним із основних завдань навчання іноземної мови в школі за вимогами НУШ [там само]. Соціокультурна компетентність є важливим показником готовності особистості до міжкультурної комунікації та є обов'язковим, невід'ємним складником процесу навчання іноземній мові.

Загальновідомий факт, що вивчення іноземної мови неможливе без ознайомлення з відповідною культурою. Культура кожного народу – це певний контекст, усередині якого цей народ існує. Отже, мову можна назвати словесним відображенням культури певного народу, його внутрішнього світу та світобачення загалом. Для якісного забезпечення міжкультурної комунікації оволодіння лише іноземною мовою недостатньо. Саме тому в процесі навчання іноземної мови важливо не лише розвивати комунікативні вміння учнів, а й знайомити їх із певними соціокультурними особливостями того чи іншого народу [7; 12].

Згідно з Програмою з іноземної мови для ЗСО однією з головних цілей навчання іноземної мови є формування іншомовної комунікативної компетентності, яка, у свою чергу, тісно пов'язана з формуванням соціокультурної компетентності. Відповідно до цього розвиток останньої є важливим у контексті розвитку культурної грамотності, розуміння культурних різноманітностей і побудови гармонійних міжкультурних відносин [2].

Щодо форми реалізації комунікативних умінь учнів, та опираючись на Державний стандарт, а також на Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, можна назвати наступні: особисті листи та записки із запитом або наданням актуальної інформації; листування, особисті листи з детальним описом власного досвіду, подій, почуттів; телефонні повідомлення та записки, що складаються з кількох пунктів; дописи про почуття, події, власний досвід (зазвичай мається на увазі спілкування в мережі Інтернет, на різних онлайн-платформах і форумах).

Зазначимо, що учні старших класів повинні володіти не лише вміннями створювати зв'язні писемні тексти різних жанрів і тематичної спрямованості, а також короткі повідомлення з виокремленням ключової інформації чи аргументацією власної позиції. Водночас сучасні вимоги до результатів навчання передбачають здатність

старшокласників презентувати результати своєї діяльності у вигляді короткої доповіді, доповненої візуальними елементами, зокрема зображеннями, графіками та фотографіями.

Шляхами розвитку соціокультурної компетентності є пізнавально-пошукові культурні завдання, завдання на інтерпретацію візуальної соціокультурної інформації, соціокультурні рольові ігри, культурно зорієнтовані дискусії, виступи, дебати та соціокультурні групові проекти.

Значна частина вищезазначених шляхів і методів розвитку тісно пов'язана з процесом навчання писемного мовлення та застосування вмінь писемного мовлення на практиці. Для реалізації цілей навчання іноземної мови у старшій школі необхідно протягом усього процесу навчання формувати в учнів уміння відповідно до поставлених завдань здійснювати спілкування в письмовій формі та ефективно усно взаємодіяти з іншими.

Оновлення системи середньої освіти та навчальних програм відбулося відносно нещодавно, проте у викладанні іноземних мов й досі спостерігається нестача дидактичного забезпечення формування писемної іншомовної компетентності старшокласників. Більшість сучасних розробок орієнтована на навчання письма німецькою мовою, і, хоча загальні цілі та завдання письмового мовлення подібні для різних мов, формування писемних умінь має специфічні мовні та культурно зумовлені особливості. У зв'язку з цим розроблення методики навчання писемного мовлення німецькою мовою залишається актуальним і потребує детального науково-методичного аналізу та створення вправ і систем вправ для шкіл України відповідно до вимог НУШ.

У Державному стандарті, який ґрунтується на Законі України «Про освіту» [там само], прописано основні вимоги до рівня вмінь писемного мовлення учнів. Також в офіційних документах зазначено ключові компетентності та наскрізні вміння. Однак, зважаючи на те, що всі ці зміни відбулися відносно недавно, існує потреба в подальшому розробленні методичних рекомендацій, а разом з тим і вправ, систем вправ і посібників для підвищення продуктивності освітнього процесу та швидшого досягнення поставлених цілей і завдань.

Ефективність навчання іноземних мов значною мірою визначається ступенем сенсорної залученості учнів у процес сприйняття навчального матеріалу. Використання різноманітних засобів наочності забезпечує глибше засвоєння інформації, активізує когнітивні процеси, стимулює творче мислення та сприяє формуванню мотивації до навчальної діяльності [1]. Дидактичне застосування наочності на уроках іноземної мови є провідним компонентом організації освітнього процесу, що спрямований на забезпечення розуміння матеріалу та розвитку навчальної активності старшокласників. Питання інтеграції наочності у навчання іноземних мов досліджувалося як у педагогічній думці минулого, так і сучасними методистами.

Потенціал використання зображень на уроках іноземної мови досліджується також зарубіжними вченими, зокрема німецьким науковцем U. Abraham [13]. У своїх працях він

підкреслює значення зображень не лише для ефективного засвоєння іноземної мови, а й для розвитку візуального сприйняття, а також для досягнення освітніх цілей у сфері літератури та культури, застосовуючи різні типи візуальних ілюстрацій.

Актуальність використання зображень у сучасному навчанні іноземної мови підтверджують дослідження С. Nodari, G. Rose, C. Rosebrock. Вони зазначають, що робота із зображеннями на уроках іноземної мови потребує одночасного розвитку мовних і медійних навичок учнів. Автори наголошують на необхідності врахування мультимодальності культурних дискурсів і спрямованості навчання на формування медіаграмотності й медіакомпетентності студентів.

Завжди було актуальним використання наочності, проте останніми роками суттєво розширилися як її види, так і можливості застосування на уроках. Якщо раніше це були здебільшого картинки, фото, графіки чи аудіоматеріали, то сьогодні можливе використання коміксів, відеофрагментів, фільмів, рекламних роликів, постерів тощо. Розвиток дистанційного та змішаного навчання сприяв появі різноманітних платформ і програм, що передбачають інтеграцію наочних засобів, що підвищує ефективність освітнього процесу [5; 9, с. 108–109]. Загальновідомо, що залучення різних органів чуття покращує засвоєння навчального матеріалу, а ефективність навчання безпосередньо пов'язана зі ступенем сенсорного залучення учнів.

Використання соціокультурної зорової наочності в навчанні іноземної мови дозволяє учням не лише засвоювати конкретні зразки мовлення, а й входити в культурний контекст мови. Для підвищення її ефективності можна поєднувати різноманітні навчальні матеріали та методики з основними підручниками, використовуючи нестандартні засоби навчання. Прикладом є реклама, яка в сучасному суспільстві є багатограним явищем, що вивчається в маркетингу, психології, філософії та лінгвістиці, впливає на реципієнтів, формує стереотипи та поведінку людей, і тому може слугувати ефективним засобом соціокультурної зорової наочності.

У процесі викладання іноземних мов використання рекламних текстів давно стало предметом наукових роздумів як вітчизняних, так і іноземних авторів (Н. Дрabb, Л. Гермерен, П. Мельник, Дж. Вільямсон та ін.).

Завданням сучасної освіти у зв'язку з появою нових соціокультурних явищ (зокрема, реклами) є пошук реальних точок дотику зі змістом сучасної освіти. У зв'язку з цим заклад освіти розглядає виховний потенціал цих явищ для формування особистості, здатної стати повноцінним учасником інформаційного суспільства. Значимо, що рекламні тексти спочатку не розглядалися як засіб досягнення педагогічних цілей, проте з розвитком сучасних підходів до змісту освіти з'явилися можливості для реалізації освітнього процесу з використанням рекламного текстового матеріалу.

Використання рекламних текстів на уроках іноземної мови сприяють: умовам подолання психологічного бар'єру під час спілкування; під впливом полегшується розуміння іноземної

мови та рідного мовлення; відбувається прискорення запам'ятовування та накопичення комунікативних одиниць; формуються і функціонують механізми аналізу тексту; розвивається мовний хист; рівень напруги та втоми знижується; спостерігається активізація процесу формування та удосконалення володіння іноземною мовою.

Розуміння реклами як джерела автентичного мовного матеріалу, насиченого природними мовними засобами носіїв мови, створює умови для ефективної організації освітнього процесу в старшій школі та формування інформаційної й медійної культури учнів. Використання іншомовних рекламних текстів на уроках іноземної мови відповідає засадам компетентнісного підходу НУШ, оскільки сприяє розвитку іншомовної комунікативної та соціокультурної компетентностей старшокласників.

Лаконічність і чітка структурованість рекламних повідомлень забезпечують їхню доцільність для роботи на уроці, а культурні асоціації підвищують мотивацію та пізнавальну активність учнів. Елементи прогнозування та несподіваності, притаманні рекламним повідомленням, активізують мислення й комунікативну ініціативу учнів, сприяючи розвитку навичок аналізу та інтерпретації. Рекламні тексти як ретельно підготовлені мовні продукти відзначаються виразністю та функціональною вмотивованістю мовних засобів, що дозволяє використовувати їх як ефективний дидактичний матеріал для аналізу мови в реальному соціокультурному контексті [6].

Рекламний текст виступає засобом комунікації, формуючи стереотипи мислення, способу життя та моральні орієнтації. Найбільший вплив реклама має на учнівську молодь, оскільки в підлітковому віці система ціннісних орієнтацій перебуває в процесі становлення, а тому є особливо чутливою до зовнішніх впливів; рекламні повідомлення переважно працюють із темами, актуальними для молодіжної аудиторії, як-от: мода, зовнішність і популярність. Рекламні матеріали можна використовувати як для навчання мови – від аналізу лексики до розвитку письмових і усних навичок – так і для ознайомлення з культурним життям. Наприклад, реклама місць відпочинку чи дозвілля може слугувати джерелом знань про традиції проведення вільного часу та відпусток у певному суспільстві і бути інтегрованою в навчальну програму. Використання реклами на уроках іноземної мови надає наступні можливості: розвиток навичок роботи з текстом – реклама містить багаті візуальні та мовні елементи, що сприяє читанню та розумінню текстів; розвиток комунікативних умінь і усного мовлення – аналіз рекламних повідомлень можна поєднувати з побудовою діалогів та імітацією реальних ситуацій; розвиток письма та творчого мислення – яскрава та емоційна мова реклами надихає на створення власних текстів і проєктів, підвищуючи мотивацію; розвиток аналізу та критичного мислення – учні можуть оцінювати мовні структури, стиль, тенденції реклами та порівнювати їх із соціокультурним контекстом українського суспільства. Рекламні тексти привертають увагу учнів, підвищують їхню залученість у навчальну діяльність і сприяють формуванню мовних і комунікативних умінь і компетентностей.

Результати дослідження. Писемне мовлення як продуктивний вид мовленнєвої діяльності ґрунтується на практичному застосуванні мовних знань і сформованості дискурсивної компетентності. Навчання письму передбачає поетапне формування умінь побудови дискурсу: на підготовчому етапі – аналіз теми й основної ідеї, визначення комунікативної мети, відбір релевантної інформації та формулювання тези; на етапі планування – структурування матеріалу, вибір способу викладу з урахуванням адресата й контексту; на етапі реалізації – послідовне продукування тексту із забезпеченням його граматичної, лексичної та стилістичної оформленості й зв'язності [3, с. 174; 10].

Лише за умови формування в учнів зазначених умінь можливе створення цілісного дискурсу. Кожен урок, спрямований на навчання писемного мовлення, повинен сприяти формуванню необхідних вмінь і навчати поетапному створенню тексту (дискурсу).

Система вправ для формування вмінь побудови дискурсу в навчанні іноземної мови в старшій школі розглядається як цілісно організований комплекс завдань, спрямованих на поетапний розвиток дискурсивної компетентності учнів. Вона забезпечує формування умінь аналізувати та інтерпретувати текст, логічно структурувати висловлювання, аргументувати власну позицію й адекватно оформлювати її в усній і писемній формах відповідно до комунікативного завдання. Реалізація такої системи сприяє розвитку іншомовної комунікативної та соціокультурної компетентностей. Поєднання вправ на аналіз, аргументацію, структурування, редагування та рефлексію з використанням соціокультурної зорової наочності, зокрема рекламних текстів, розширює дидактичний потенціал навчання письма, забезпечує формування зорової соціокультурної компетентності та підвищує навчальну мотивацію й пізнавальну активність старшокласників.

Наведемо приклади вправ щодо побудови дискурсу.

Вправа 1. "Leben in Deutschland. Analyse von Anzeigen" спрямована на формування вмінь відбору та аналізу необхідної інформації, виділення ключових слів й основної думки для введення та розвитку повідомлення. Під час виконання вправи учні одночасно розвивають критичне мислення та навички оцінювання інформації з урахуванням конкретного контексту.

Інструкція: Lesen Sie die Situationen 1–5 und die Anzeigen a–h. Finden Sie für jede Situation die passende Anzeige. Für eine Aufgabe gibt es keine Lösung. Markieren Sie in diesem Fall ein X. (рис. 1).

Вправа 2. "Setzen Sie die Kurztex te fort" спрямована на розвиток головної думки та створення логічного й цікавого продовження тексту. Вправа одночасно розвиває логічне, креативне та критичне мислення: учні поєднують ідеї, описують розвиток подій і можуть пропонувати несподівані варіанти продовження, оцінюючи їх відповідність контексту.

Інструкція: Setzen Sie die Kurztex te fort. Lesen Sie die Kurztex te und schauen Sie sich die Bilder an. Auf welche Themen beziehen sie sich? (zum Beispiel: Familie, Freundschaft, Sprachen lernen). Schreiben Sie Texte zu Ende und stellen Sie diese vor. (фото 1).

- a**
- Gut versorgt mit Corpus-Versicherungen:**
- Eine private Krankenversicherung hat viele Vorteile. Die Versicherung passt genau zu Ihrem Lebensstil und Sie können viel Geld sparen. Mit einer privaten Versicherung von Corpus-Versicherungen bekommen Sie zudem schneller einen Termin bei Fachärzten und haben im Krankenhaus Anspruch auf ein Einzelzimmer.
- Sie reisen gerne? Auch im Ausland sind Sie mit Corpus gut versichert. Wir beraten Sie gerne: Schauen Sie einfach auf unserer Webseite vorbei:
www.corpus-versicherung.de
- b**
- Tiere ...**
- ... sind leider nicht erlaubt. Aber sonst hat die 3-Zimmer-Wohnung in der Nähe des Stadtparks fast alles, was Sie sich wünschen: 3 Zimmer, ca. 75 qm, ein tolles Badezimmer, einen großen Garten (für alle Mieter). Die Wohnung ist frisch renoviert! Kein Balkon. Miete 500 Euro zzgl. 100 Euro NK.
- Tel. 0169/8179231
- c**
- Wohnung gesucht?*
- Wir bieten an: 1-Zimmer-Wohnung, 30 qm, zentrale Lage, kleiner Balkon. Badezimmer ganz neu, Heizung von 2017. Nette Nachbarn, kleiner Garten (Gemeinschaftsnutzung). Außerdem Kellerraum und eigene Garage! Die Wohnung ist ab sofort frei. Kaufpreis 40.000 Euro. Tel. 0170/112909033*
- d**
- Große Familie?** Wenn die Kinder spielen oder Sport machen, kann schnell etwas passieren. Dann ist es gut, wenn sich jemand um alles kümmert – die Unfallversicherung der „Neuen Thüringer Versicherungen“! Wir bieten eine Versicherung bei Unfällen in der Freizeit oder auf dem Weg zu Arbeit oder Schule. Günstige Tarife, aber tolle Leistungen! Informieren Sie sich jetzt! Tel. 01805/610918128
- e**
- 4 Zimmer mit Blick ins Grüne!**
- Die Mietwohnung für den Handwerker: Die Wände müssen noch von Ihnen tapeziert und gestrichen werden, aber dann ist diese Wohnung ein Traum! 2. OG, aus allen Zimmern sehen Sie ins Grüne – der Park ist nur 100 Meter entfernt und auch ein Wald für lange Spaziergänge ist in der Nähe! Die Wohnung hat 80 qm plus Keller. Leider kein Balkon. Sehen Sie sich die Wohnung trotzdem an! Tel. 0152/35529918
- f**
- Wohnen auf Zeit**
- Sie müssen für einige Wochen in einer anderen Stadt arbeiten? Oder Sie bekommen Besuch und Sie haben keinen Platz in Ihrer Wohnung, aber das Hotel ist zu teuer? „Wohnen auf Zeit“ hat die Lösung: Über 100 Wohnungen in vielen Städten in Deutschland. Mietdauer: 5 Tage bis 4 Wochen. 1-2 Zimmer, gute Ausstattung, inklusive Handtücher und Bettwäsche. Wohnen wie im Hotel – aber günstiger! info@wohnenaufzeit.eu
- g**
- Es kann schnell etwas passieren!**
- Wenn man ein Haustier hat, hat man auch Verantwortung: Was passiert, wenn der Hund jemanden beißt? Oder wenn die Katze den Holzboden in Ihrer Mietwohnung zerkratzt? Oder das Pferd auf die Straße läuft und es einen Unfall gibt? Deshalb bieten wir Ihnen eine Versicherung für Tierbesitzer an: Wir übernehmen die Kosten, wenn etwas passiert, und helfen Ihnen auch sonst. Informationen unter info@versicherung-neudorf.de
- h**
- Für die ganze Familie:**
- Schöne, helle Wohnung mit 4 Zimmern, großem Balkon zu vermieten. 1. OG, ruhige Lage. Kinderfreundliche Nachbarn (viele Familien). Miete 750 Euro plus NK. Die Wohnung muss renoviert werden. Haustiere willkommen. Machen Sie jetzt einen Termin für eine Besichtigung! E-Mail: 4zwohnung@makler-schneider.eu

Рис. 1. Інструкція: Lesen Sie die Situationen 1–5 und die Anzeigen a–h

Situationen:

- 1 Eine Freundin möchte sich gegen Unfälle versichern.
- 2 Ihre Bekannte hat eine Katze und sucht eine große Mietwohnung mit Balkon.
- 3 Sie möchten eine kleine Wohnung kaufen.
- 4 Ein Freund sucht eine Krankenversicherung für seinen Hund.
- 5 Ihre Verwandten kommen zu Besuch, aber Ihre Wohnung ist sehr klein.

Фото 1.

1. Zu Hause sprechen wir nur Spanisch. Allerdings bin ich in Deutschland geboren und habe so eigentlich zwei Muttersprachen. In der Schule habe ich noch Englisch und sogar Polnisch gelernt. Mehrere Sprachen zu können, ist toll. Aber ...

2. Ich komme aus München. Hier leben Menschen aus vielen Ecken der Welt und das lässt alle Lebensstile zu. Hier fühle ich mich einfach wohl. Nun, das ist mein Zuhause. Wenn ich woanders bin, vermisse ich München immer. Trotzdem ...

3. Ich bin in einem kleinen Dorf in Süddeutschland aufgewachsen. Später habe ich mehrere Jahre in München

gelebt und studiert. Jetzt lebe ich in einer kleinen Wohnung in einer Stadt in der Nähe von München. Sie ist gemütlich und hell, aber leider zu klein für mich. Vielleicht ...

Вправа 3. Інструкція: Schauen Sie sich die Werbebroschüren an. Jeder von ihnen vermittelt bestimmte Informationen, enthält jedoch nur wenige Wörter oder Sätze. Überlegen Sie, was der Autor in einer solchen Anzeige hätte sagen können, wenn er mehr Text hätte platzieren können. Schreiben Sie Ihre Vermutungen in Form von Sätzen oder kurzen, zusammenhängenden Texten auf (фото 2):

Фото 2.

Вправи такого типу допомагають учням будувати речення, структурувати й висловлювати думки, аналізувати інформацію та створювати логічний опис, формуючи навички адекватного висловлювання. Мотивацію підвищує використання візуальних матеріалів у нестандартній формі, наприклад, перетворених у QR-коди, які учні сканують зі смартфонів.

Вправа 4. Інструкція: Lesen Sie den Text und korrigieren Sie die darin enthaltenen Grammatikfehler.

Mein Traumurlaub.

Hallo! Ich heiße Lukas und ich liebe Reisen. Mein Traumurlaub ist in den Bergen. Letzten Winter, ich fahre mit meiner Familie nach Österreich. Wir wohnen in eine gemütliche Hütte. Das Zimmer

war klein, aber sehr bequem. Am ersten Tag, wir Ski fahren. Der Schnee ist frisch und weich. Wir verbringen den ganzen Tag auf der Piste und danach wir trinken heiß Schokolade.

Am Abend gehen wir in ein kleines Restaurant. Ich bestelle Spaghetti und meine Eltern bestellt Schnitzel. Das Essen war sehr lecker! Wir trinkten Apfelsaft. Nach dem Abendessen spaziert wir durch das Dorf und schaut die Lichter an. Es war wunderschön.

Am nächsten Tag besuchen wir ein Schloss. Ich fand das Schloss spannend, weil es viele alte Möbel und Gemälde gibt. Mein Bruder mag das Schloss nicht. Er bleibt draußen und spielt im Schnee. Danach gehen wir in ein Geschäft und kaufen Souvenir für unsere Freunde.

Leider war der Urlaub viel zu kurz. Aber ich habe viele Fotos und schöne Erinnerungen. Ich möchte im nächsten Winter wieder nach Österreich fahren!

Висновки. Після опрацювання вправ усіх чотирьох етапів створення дискурсу учні старших класів набувають комплексних умінь: пошуку, опрацювання та структурування інформації, підготовки до письмового повідомлення, побудови плану, власне написання тексту та саморедагування. Використання системи вправ на основі соціокультурної зорової наочності сприяє формуванню дискурсивних і комунікативних компетентностей, розвитку критичного

мислення та зорової соціокультурної компетентності, забезпечуючи активне включення учнів в освітній процес. Запропоновані вправи можуть ефективно застосовуватися в офлайн-, онлайн- та змішаному навчанні, мають чітку логічну послідовність і підтвержені результатами емпіричних досліджень.

Отже, інтеграція соціокультурної зорової наочності в навчання письма є практично значущим та ефективним інструментом формування іншомовних письмових компетентностей старшокласників.

Список використаних джерел

1. Антонюк М. А., Гризодуб Р. В., Кузнецова А. В., Корнейко Ю. М., Бідюк Н. М. Інноваційні методи навчання іноземних мов. *Вісник науки та освіти*. 2024. Т. 11, № 29. С. 830–837. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-11\(29\)-830-837](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-11(29)-830-837).
2. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Горобченко Н. В. Особливості формування дискурсивної компетентності старшокласників за умов змішаного навчання. *Академічні студії. Педагогіка*. 2021. Вип. 3 (2). С. 172–178. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.2.26>
4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Краснопоров П. В., Воронюк В. І., Вишатицька І. Р. Аналіз ефективності сучасних методик викладання іноземних мов в українських закладах вищої освіти. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14586866>.
6. Малінка О. О. Using advertising texts in foreign language teaching. *Молодь і Ринок*. 2018. Вип. 2 (157). С. 64–67.
7. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. 2-е вид., випр. і перероб. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
8. Михайлова О. С., Кузнецова О. В., Пико В. М. Навчання учнів старшої школи англomовному письму з використанням автентичних матеріалів. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2023. Т. 2, № 55. С. 148–154. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/55.2.31>
9. Першина Л. В., Козярук Ю. Ю. Використання освітніх інтернет-технологій під час викладання іноземної мови. *Наукові записки. Філологічні науки*. 2024. Т. 4, № 211. С. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-211-15>.
10. Самборська Н., Кравець О. Формування іншомовної комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти за допомогою дискурсивної технології навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 49 (2). С. 99–103. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/49.2.20>
11. Сторожук С. Д. Формування писемної комунікативної компетентності майбутніх викладачів англійської мови на основі проектних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Дніпро, 2020. 361 с.
12. Сулік О. А. Методика формування соціокультурної компетентності в умовах багатомовного навчання в загальноосвітній школі : дис. ... д-ра філософії : 014 Середня освіта (Іноземні мови). Кривий Пир, 2023. 307 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7442/1/Дисертація%20СулікОА.pdf> (дата звернення: 01.02.2026).
13. Abraham U. Lernen. Lesen. Wissen. Fächerverbindender Literaturunterricht und Lesekompetenz. In: *Härle & Rank* (Hrsg.). 2004. S. 215–230.
14. Arkoudis S., Tran L. T. International students in Australia: Read ten thousand volumes of books and walk ten thousand miles. *Asia Pacific Journal Education*. 2007. № 27 (2). P. 157–169.
15. Richards J. C. Second language teacher education today. *RELC Journal*. 2008. Vol. 39. P. 158–177.

References

1. Antonyuk, M. A., Hryzodub, R. V., Kuznetsova, A. V., Korneiko, Yu. M., & Bidiuk, N. M. (2024). Innovatsiyni metody navchannia inozemnykh mov [Innovative methods of teaching foreign languages]. *Visnyk nauky ta osvity [Bulletin of Science and Education]*, 11, 29, 830-837. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-11\(29\)-830-837](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-11(29)-830-837) [in Ukrainian].
2. Biych, O. B., Borysko, N. F., & Boretska, H. E. ta in. (2013). *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]*: pidruchnyk dlia studentiv klasychnykh, pedahohichnykh i lindhvistychnykh universytetiv. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
3. Horobchenko, N. V. (2021). Osoblyvosti formuvannia dyskursyvnoi kompetentnosti starshoklasnykiv za umov zmishanoho navchannia [Features of formation of discursive competence of senior pupils under blended learning conditions]. *Akademichni studii. Pedahohika [Academic studies. Pedagogy]*, 3 (2), 172-178. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.2.26> [in Ukrainian].
4. *Kontseptsiiia Novoi ukrainskoi shkoly [The Concept of the New Ukrainian School]*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].
5. Krasnoporov, P. V., Voroniuk, V. I., & Vyshatytska, I. R. (2025). Analiz efektyvnosti suchasnykh metodyk vykladannia inozemnykh mov v ukrainskykh zakladakh vyshchoi osvity [Analysis of the effectiveness of modern methods of teaching foreign languages in Ukrainian higher education institutions]. *Pedahohichna akademiia: naukovi zapysky [Pedagogical Academy: scientific notes]*, 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14586866> [in Ukrainian].
6. Malinka, O. O. (2018). Using advertising texts in foreign language teaching. *Molod i Rynok [Youth and the Market]*, 2 (157), 64-67 [in Ukrainian].
7. *Metodyka vykladannia inozemnykh mov u serednikh navchalnykh zakladakh [Methodology of teaching foreign languages in secondary educational institutions]*: pidruchnyk. (2002). Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
8. Mykhailova, O. S., Kuznetsova, O. V., & Pyko, V. M. (2023). Navchannia uchniv starshoi shkoly anhlomovnomu pysmu z vykorystanniam avtentychnykh materialiv [Teaching high school students English writing using authentic materials]. *Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnogo universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Serii 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy [Scientific Journal of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Prospects]*, 2, 55, 148-154. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/55.2.31> [in Ukrainian].
9. Pershyna, L. V., & Koziaruk, Yu. Yu. (2024). Vykorystannia osvitnikh internet-tekhnohii pid chas vykladannia inozemnoi movy [Using educational Internet technologies when teaching a foreign language]. *Naukovi zapysky. Filohohichni nauky [Scientific notes. Philological sciences]*, 4, 211, 105-110. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-211-15> [in Ukrainian].
10. Samborska, N., & Kravets, O. (2022). Formuvannia inshomovnoi komunikativnoi kompetentnosti studentiv zakladiv vyshchoi osvity za dopomohoiu dyskursyvnoi tekhnologii navchannia [Formation of foreign language communicative competence of higher education students by means of discursive learning technology]. *Innovatsiina pedahohika [Innovative pedagogy]*, 49 (2), 99-103. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/49.2.20> [in Ukrainian].
11. Storozhuk, S. D. (2020). *Formuvannia pysemnoi komunikativnoi kompetentnosti maibutnykh vykladachiv anhliskoi movy na osnovi proiektnykh tekhnologii [Formation of written communicative competence of future English teachers based on project technologies]*. (PhD diss.). Dnipro [in Ukrainian].
12. Sulik, O. A. (2023). *Metodyka formuvannia sotsiokulturnoi kompetentnosti v umovakh bahatomovnoho navchannia v zahalnoosvitnii shkoli [Methodology of formation of sociocultural competence in multilingual education at secondary school]*. (PhD diss.). Retrieved from https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7442/1/Disertatsiya_SulikOA.pdf [in Ukrainian].
13. Abraham, U. (2004). Lernen. Lesen. Wissen. Fächerverbindender Literaturunterricht und Lesekompetenz. In *Härle & Rank* (Hrsg.) (pp. 215-230).
14. Arkoudis, S., & Tran, L. T. (2007). International students in Australia: Read ten thousand volumes of books and walk ten thousand miles. *Asia Pacific Journal Education*, 27 (2), 157-169.
15. Richards, J. (2008). C. Second language teacher education today. *RELC Journal*, 39, 158-177.

Дата надходження до редакції авторського матеріалу 03.02.2026